

kommande: De kan ganske rolig skrive det under og give os det; vi skulle føre Sagen igennem. Saa vil der komme en Mængde saadanne Forhold frem, som ville vække Forargelse, som ville være anstødelige i et saadant Omfang, at jeg ikke forstaaer, hvorledes det skulde være muligt, at man kunde sanktionere en saadan Lov.

Man anfører mod disse Betragtninger Individets Ret. Man anfører, at Individet har Ret til at tage saadanne Bestemmelser, og at forlange, at de skulle opfyldes. Jeg tror ikke, den Sætning er rigtig. Individets Ret ophører i og for sig med Livet; naar man har tillagt Individet visse Rettrigheder ud over Livets Grænse, saa er det af ganske færlige Samfundshensyn, navnlig med Hensyn til alt, hvad der vedrører Arveretten, der jo udspringer af store Samfundshensyn, og som jeg slet ikke her skal komme ind paa. Men tvovrigt tror jeg ikke, at denne Sætning noget Steds er anerkendt, at man saaledes uden videre har en Ret, ifølge hvilken man kan sige: jeg kan disponere, saaledes som jeg vil, over mit affjælede Legeme. Her til Lands findes under alle Omstændigheder ikke nogen Lovbestemmelse derom, og der findes ikke nogen Dom, som i slige Tilfælde har sagt, at saaledes er det. Jeg ved meget vel, at der gives Tilfælde, saaledes som ogsaa nævnt ved Iste Behandling, hvor nogen i videnstabeligt eller lignende Øjemed har disponeret over sit affjælede Legeme til Fordel for en anden, men jeg ved ikke, at der nogenstunde har været Strid om det. Jeg tror ikke, at noget saadant nogenstunde er sket mod de efterlevendes Ønske og saaledes, at der har været Tvist mellem den, hvem Retten var tillagt, og de efterlevende om Opfyldelsen deraf. Men der er et Punkt, som jeg frem for alt vil nævne, og det er dette, at i alle Tilfælde, hvor ens affjælede Legeme bruges til Dissektion, Forsøg og lignende, der ender det ufejlsbarligt med Begravelse. Selv paa Hospitalerne, hvor der jo bruges Lig til disse Underøvelser, ender det med, at alle Levinger af Liget samles i Kiste og begravnes. Det er altsaa sikkert nok, at selv om man tolererer, i visse Tilfælde har sundet sig i og ikke har haft nogen Grund til at modsætte sig saadanne Dispositioner, som overhovedet ikke ere komne paa tværs af andre Hensyn, vilde det være noget helt andet, om man gennem en Lov nu for første Gang vilde sanktionere den Bestemmelse: Nu, herefter skal det kunne gøres. Man har sagt om det unaturlige i, at man ikke skulde have Ret til at disponere over sit Legeme, og den Paastand er fremfat, at man jo allerede nu kan gøre det omtrent i ethvert Om-

fang med Undtagelse af det, at man ikke kan lade det brænde. Men saaledes forholder det sig sikkert ikke. Jeg tror ikke det er Tilfældet. Jeg tror ikke, at f. Eks. en saadan Bestemmelse vilde blive tagen til Følge og kunde gennemføres som den, at en Mand bestemte i sit Testamente, at der skulde holdes offentlig Auktion over hans affjælede Legeme mellem de medicinske Studenter. Jeg tror ikke, man sit Auktionsretten til at være med dertil. Jeg tror, det vilde blive betragtet som en Bestemmelse, der stred mod „Erbarhed“, der er det Udtryk, som Lovem brugte om saadanne Ting. Jeg tror ikke, at en Mand har Ret til at bestemme om sit affjælede Legeme, at det skulde sættes i Spiritus og opbevares som saadant uden at begravnes i Jorden. Der findes med andre Ord slet ikke denne ubegrænsede Dispositionsret over ens Legeme, denne ubegrænsede Frihed til at sige, hvad der skal gøres dermed. Der er helt igennem i vor Lovgivning taget Hensyn til, hvad der i den Henseende er sømmeligt, hvad der er rimeligt og ikke støder de Følelser, som man skal staae under saadanne Forhold, — og dersom nogen vil mene, at det dog vilde være meget slemt, om man ikke, naar man nu er meget opsat paa at blive brændt, naar man nærer et brændende Ønske derom, skulde faa sit Ønske ført igennem, at man ikke skulde kunne sikre sig dette, saa vil jeg svare dertil: Det vil Lovforslaget, saaledes affattet, som mine Medforslagsstillere og jeg have foreslaaet, ifølge § 2 paa ingen Maade forhindre; thi hvad et dog i de Forhold naturligere, end at den, der ønsker en slig Fremgangsmaade anvendt, enes derom med dem, som efter Forholdenes Natur maa antages at ville blive hans „efterlevende“. Hvad er naturligere, end at en Mand, som har det brændende Ønske, at hans Lig skal brændes og ikke begravnes, ordner den Sag med sin Hustru, og Hustruen ligeledes med sin Mand. Hvad er naturligere end, at man i disse Forhold stuffer sit Ord den Indsigelse og Betydning, det skal have. — Og tal saa endelig ikke om Mangel paa Pietet fra de efterlevendes Side, naar det pludselig opdukker en saadan Bestemmelse, og de ikke have Lyst til at opfylde den, naar det strider mod deres Begreber og Følelser eller mod deres Samvittighed. Tal ikke derom, thi hvad er Pietet? Er det maaske alene noget, som de efterlevende skulle have over for den afdøde. Efter min Mening er Pietet Summen af Menneskets bedste Følelser lige over for dem, han staaer nær, med Hensyn til saadanne Viljestilkendegivelser, saadanne Ønsker, som han maa antage have rørt sig i